

7 Du kan ikke komme i gang med at skrive

7.1 Hvorfor kan du ikke komme i gang med at skrive?

Du kan ikke få startet din skrivning af tre grunde. Den første er skriveblokering, jf. 11. *Du er kørt fast i skrivearbejdet.*

Den anden er, at du fejlagtigt tror, at du først skal skaffe dig viden, altså læse bøger, før du skriver. Det er forkert. For din $\square$ problemformulering/dine $\square$ delformål skal styre din læsning, ikke omvendt.

Den tredje grund til at du ikke kommer i gang med at skrive, kan være forkerte konventioner. Således mener Undervisningsministeriet, at først når du har skrevet opgaven færdig, skal du skrive din indledning: *»Du er nu klar til at skrive en indledning, hvor du præsenterer din opgave, hvad du vil med den, og hvordan du har bygget den op. Der er gode grunde til at skrive den til sidst, for først nu ved du, hvordan din opgave i detaljer kom til at se ud«* (1991:10).

»Hvornår skal man begynde at skrive? Med det samme! Hvad skal man begynde med? Det man har!«

Rienecker 1996:55

Det er rigtigt, at den endelige udgave af din indledning skal du skrive »til sidst«, for det er lettere at rette i sin indledning end i hele opgaven. Men en foreløbig styrende indledning bør skrives nu, fordi den formulerer hvad du vil (formål) og hvordan du vil gøre det (metode). Det styringsredskab underforstår ministeriet. Men det er bedre at sige og bruge det eksplicit end underforstået.

7.2 Hvordan du kommer i gang med at skrive

Du starter skriveprocessen med at tage tre ark papir til henholdsvis forside, disposition og indledning, altså henholdsvis side 1, 2 og 3 samt et ekstra note-ark som samlet oversigt over de tre første ark.

På forsiden skal du nu omskrive din <u>hovedproblemstilling</u> :	til	<u>opgavens emne</u> :
»Hvad var afgørende for demokratiets indførelse i Danmark?«	→	»Forhold og aktører afgørende for demokratiets indførelse i Danmark i 1849«
Så omformulerer du de tre <u>delproblemstillinger</u>	til	<u>delformål</u>
1. »Hvilke politiske, økonomiske, militære, religiøse og sociale årsager var afgørende for demokratiets indførelse i Danmark?«	→	1. »En redegørelse for politiske, økonomiske og sociale forhold, der var afgørende for demokratiets indførelse i Danmark«
2. »Hvilke personer (Frederik den 7., Grevinde Danner, adel, borgere, osv.), var også afgørende«	→	2. »En analyse af afgørende aktører herfor«
3. »Var (tematiske) samfundsfundforhold eller individuelle aktørforhold afgørende for...?«	→	3. »En vurdering af om samfundsfundforhold eller aktører var mest afgørende«

Dit emne og de tre delformål skal altså skrives på forsiden som normale sætninger og samtidig skal du beslutte det taksonomiske niveau for hvert delformål. Her vælger du almindeligvis en stigende sværhedsgrad: Fra redegørelse, via analyse/forklaring og til diskussion/vurdering, jf. 5.2.3. *Opgavekrav, taksonomi.*

Forsiden til din opgave kommer så til at se sådan ud, jf. figur 6.

Figur 6. Forside

1
Emne: Forhold og aktører, der var afgørende for demokratiets indførelse i Danmark i 1849
<ol style="list-style-type: none">
1. En redegørelse for politiske, økonomiske og sociale forhold, der var afgørende for demokratiets indførelse i Danmark
2. En analyse af afgørende aktører herfor
3. En vurdering af om samfundsforhold eller aktører var mest afgørende
Dit navn
200X

Så, nu er du i gang med at skrive. Din forside, figur 6, viser de tre delformål, der fra nu af definerer opgavens indhold og det taksonomisk niveau du har valgt at løse dem på. Dermed kan du gå videre til at skrive din disposition, idet hvert delformål får sit kapitel. Husk at dine delformål omkranses af et indlednings- og et afslutningskapitel. Du har altså i alt 5 indholdskapitler foruden noter, litteratur og bilag, jf. figur 7.

Figur 7. Disposition

2	
<u>Disposition</u>	Side
<u>1. Indledning</u>	1
1.1 Formål	1
1.2 Metode	2
1.3 Litteratur	3 osv.
<u>2. Afgørende samfundsforhold</u>	
2.1 Politiske	
2.2 Økonomiske	
2.3 Sociale	
<u>3. Afgørende aktører</u>	
3.1 Frederik den 7.	
3.2 Grevinde Danner	
3.3 Adelen	
3.4 Borgerne	
<u>4. Samfundsforhold eller aktør mest afgørende?</u>	
4.1 Politiske forhold	
4.2 Grevinde Danner	
<u>5. Afslutning</u>	
5.1 Resume	
5.2 Formålsopfyldelsesdiskussion	
<u>6. Noter</u>	
<u>7. Litteratur</u>	
<u>8. Bilag</u>	

Din disposition, figur 7, viser flere ting. For det første dens sidetal. Du har sikkert ikke tænkt over det, men en disposition i bøger og opgaver er en ret ny ting. Det havde man ikke for 250 år siden. Indtil da skrev især munkene på livet løs uden at tænke på at inddele/strukturere stoffet. Men for at spare læseren tid og hjælpe forfatteren til en bedre struktur, blev dispositioner indført.

For det andet lover din disposition, at du i *1. Indledning* nærmere vil præcisere hvert af dine tre delformål (fra forsiden), de hertil hørende metoder/indfaldsvinkler samt hvilken litteratur du især bruger i hvert af kapitlerne 2-4.

For det tredje viser dispositionen, at delformål 1 behandles i *kapitel 2*, delformål 2 i *kapitel 3* og delformål 3 i *kapitel 4*. Af dette sidste kapitel fremgår også, at »politik« var det vigtigste samfundsforhold og grevinde Danner den enkeltvigtigste aktør for demokratiets indførelse i Danmark. Det ved du ikke, men du antager det, jf. din røde tråd.

For det fjerde kan man af *kapitel 5* se, at din besvarelse slutter med et resume, hvor du sammenstiller det du lovede i *1.1. Formål* med det du ydede i kapitel 2-4. Selve opgaven sluttet med en diskussion af om og i hvilken udstrækning, du mener at have opfyldt dit formål. Her udøver du selvkritik og påpeger svagheder ved opgaven.

For det femte fortæller dispositionen, at du bruger slut- og ikke fodnoter, jf. *6. Noter*, samt at du har vedlagt bilag, jf. *8. Bilag*. Derimod udelader din disposition, som alle andre at fortælle om det valgte taksonomiske niveau. Det fremgår alene af forsiden og din formålsbeskrivelse i *1.1 Formål*.

Du skal huske, at udformningen af din disposition skal stemme overens med det, der står på forsiden og senere siges i indledningen. For alle tre steder: Forside, disposition og i *1. Indledning* skal dine delformål, metoder, litteratur og opgavekrav passe sammen. Så hvis du ændrer noget et sted, skal du også ændre det de to andre steder.

Du kan nu – selvom du stadig ikke har læst én bog – gå i gang med at komponere indledningen. Den indeholder som vist i *figur 7. Disposition* tre ting (Eco 1997: 117 ff.):

- ▶ formål
- ▶ metode og
- ▶ litteratur. (Det kan du ikke skrive noget om nu. Men du skal huske at få det med).

Formål

I dit *formål* skal du nærmere præcisere »hvad du vil gøre«. Vær opmærksom på, at hver gang du i din opgave skriver »jeg vil«..., så har du anført et nyt formål. Så husk: Vej dine ord på guldvægt, for lærer/censor »tager dig på ordet«.

I eksemplet skal du således nærmere bestemme og afgrænse hvert delformål, altså i 1. delformål hvor mange og hvilke politiske, økonomiske og sociale forhold du vil omtale og hvad du mener med f.eks. »økonomiske forhold«. Her fastslår du at ved »økonomiske forhold« forstås indkomstforhold for og beskatning af samfundsgrupper. »Samfundsgrupper« definerer du ved fire aktører: Kirke, adel, borgere og bønder, osv.

I 2. delformål skal du afgøre hvilke »aktører«, du vil anse for afgørende (ud fra hvem, der traf de politiske beslutninger: Kongen, hans politiske rådgivere, adelen, Grevinde Danner?) og hvorfor andre aktører udelades (f.eks. stænderforsamlingen) og det skrives omhyggeligt i *1.1 Formål* for delformål 2.

I 3. delformål fortæller du, at du har taget det vigtigste samfundsforhold, det politiske, og den vigtigste aktør, grevinde Danner, og nu vil du diskutere hvilken af de to, der er *den* vigtigste.

Metode

I *1.2 Metode* fortæller du hvordan du henholdsvis vil redegøre, analysere og vurdere, f.eks. hvilken *indfaldsvinkel*, du vil bruge i redegørelsen samt hvilke andre metoder (f.eks. %-beregning) du også benytter. Men du fortæller også, hvilke ting du udelader, f.eks. beskatningsforhold og forfatninger i andre lande.

Litteratur

Her kan du ikke skrive så meget. Men du kan dog afgøre om du vil bruge

- ▶ samtidige eller nutidige kilder
- ▶ opslagsværker, leksika eller monografier om f.eks. grevinde Danner, Frederik VII, og
- ▶ danske eller udenlandske bøger

Sådanne formåls-, metode- og litteraturovervejelser gør du dig nu og senere. For du skal blive ved med at »pudse indledningen af«, men du starter nu, jf. figur 8.

Figur 8 er et første bud på din opgaves indledning. Den er hele processen igennem kun et foreløbigt, men styrende udkast. For det sidste du skriver er netop din *1. Indledning* (og disposition og forside), som du retter ind efter, hvad du konkret har skrevet i kapitel 2 til 4. Men her er altså første version.

Figur 8 □ Indledning

3

1. Indledning

1.1 Formål

Opgavens emne er »forhold og aktører afgørende for demokratiets indførelse i Danmark i 1849«. Dette formål opdeles i tre delformål. Det første delformål er at redegøre for hvilke specifikke politiske, økonomiske og sociale forhold, der spillede en afgørende rolle for demokratiets indførelse og på hvilken måde.....

Til at belyse økonomiske forhold er valgt to aspekter: Indkomst før og beskatning af samfundsgrupper. Når økonomiske forhold inddrages, er det for at belyse om det politiske demokrati i Danmark indførtes af økonomiske grunde³....

1.2 Metode

I 1. delformål er anlagt en tematisk indfaldsvinkel. Der er dog kun inddraget de tre temaer nævnt ovenfor. Således ses bort fra religiøse, militære og psykologiske forhold. Redegørelsen for de politiske forhold baseres på tre udvalgte kilder, se nedenfor *1.3 Litteratur*, der tilbyder hver sine politiske forklaringer på demokratiets indførelse...

Redegørelsen for økonomiske forhold, mere præcist om indkomst til og beskatning af de nævnte grupper, baseres på statistisk materiale, hvor de enkelte aktørers indkomstforhold og beskatningsbidrag er beregnet i % af den samlede indkomst og beskatning i Danmark og antallet af personer i hver gruppe...

1.3 Litteratur

Du kan endnu ikke præsentere, endsiges kommentere, en litteratur, du ikke kender. Men til den tid skriver du her om hvilken litteratur, du bruger til hvert kapitel og dens stærke og svage sider.

---

³ Denne formulering er forkert, fordi den indeholder et nyt delformål, om økonomi var årsag til det politiske demokrati.

Dit fjerde ark papir er en oversigt over de foregående tre sider. Her sammenfatter du – som vist i figur 9 – opgavekrav, delformål, metode og litteratur.

Figur 9. Oversigtsark over »opgavekrav, formål, metode og litteratur

4			
OPGAVEKRAV	DELFORMÅL	INDFALDSVINKEL	LITTERATUR
Redegørelse for	»Afgørende politiske, økonomiske og sociale forhold for demokratiets indførelse i Danmark«	Tematisk Politiske Økonomiske indtægtsforhold Skatteforhold Sociale Holdning hertil	<i>Grimbergs Verdenshistorie</i> Statistisk litteratur Samtidige kilder
Analyse af	»Afgørende aktører herfor«	Aktør	Bog om grevinde Danner
Vurdering af	»Var samfundsforhold eller aktører/personer mest afgørende?«	Det vigtigste samfundsforhold (politik) og den vigtigste aktør (Grevinde Danner) modstilles og egen argumentation fremlægges	Modstående bøger om demokratiets indførelse i Danmark

Figur 9 giver dig et overblik over din opgaves centrale dele og hjælper dig med at »holde kursen«, jf. 9.2.2 *Kursregler*. Samlet udgør disse fire figurer med en »gnist« – den »opstartsmodel« der er nævnt i figur 12 (side 95).

Råd

Du kommer i gang med at skrive ved at lave

- ▶ forside med emne og delformål, din side 1 (figur 6)
- ▶ disposition, din side 2 (figur 7) og
- ▶ indledning med formål, metode og litteratursøgning, din side 3 (figur 8), og
- ▶ notepapir med samlet oversigt over de tre første sider, din side 4 (figur 9).

7.3 Sammenfatning

For at komme i gang med at skrive tager du fire ark papir frem og lægger dem ved siden af hinanden.

Side 1 er din forside, hvor dit emne/formål står som overskrift og dine tre delformål angives med stigende taksonomisk sværhedsgrad.

Side 2 er din disposition med *1. Indledning* og *5. Afslutning*, der omslutter de tre delformåls kapitler. Den viser også de anvendte indfaldsvinkler.

Side 3 er dit bud på en foreløbig, men styrende indledning med formål, metode og litteratur. I formålet skriver du både »hvad du vil«, men også hvad du ikke gør, mens du i metode skriver hvordan du gør det, altså den anlagte indfaldsvinkel for hvert delformål og hvilke specifikke aspekter, der inddrages, som her indkomst- og beskatningsforhold, mm.

Side 4 er dit oversigtsark, hvor du sammenfatter de tre foregående siders indhold.

Opgave 11:

I fortsættelse af opgave 10 (side 57) »Borgerne og det parlamentariske demokrati i Danmark i dag« udarbejder du

- a. forside
- b. disposition for kapitel 1 og 2
- c. 1. Indledning
  - 1.1 Formål
  - 1.2 Metode

Svar på opgave 11

- a. Forside : Borgerne og det parlamentariske demokrati i Danmark
  1. En redegørelse for det parlamentariske system i Danmark
  2. En forklaring på hvordan borgere i Danmark kan øve politisk indflydelse
  3. En diskussion af, hvordan borgenes indflydelse kan øges

- b. Disposition: 1. Indledning
  - 1.1 Formål
  - 1.2 Metode
  - 1.3 Litteratur

Kapitel 2. Det parlamentariske system i Danmark

  - 2.1 Folketinget i forhold til regering
  - 2.2 Folketinget i forhold til centraladministrationen
  - 2.3 Folketinget i forhold til borgerne
  - 2.4 ....

- c. 1. Indledning
  - 1.1 Formål.

Det første delformål er at redegøre for hvordan det parlamentariske system i Danmark fungerer. Der er tale om en formel gennemgang, der opregner hvordan parlamentet eller Folketinget er placeret i den politiske proces. Hvilke opgaver og begrænsninger har Folketinget i forhold til regering, centraladministration, borgerne , osv
  - 1.2 Metode.

I delformål 1 anlægges en aktørindfaldsvinkel. Følgende gruppers relation vises i forhold til Folketinget...